

Domena .eu polskich samorządów terytorialnych jako wyraz tożsamości w europejskiej przestrzeni cyfrowej

Stanisław W. Ceran

Podano wyniki badań dotyczące zainteresowania rejestracją nazw domeny .eu, wprowadzonej przez Komisję Europejską dla krajów członkowskich UE. Analiza jest próbą ilościowej i przestrzennej charakterystyki wykorzystania domeny najwyższego poziomu nazw miejscowości, stanowiących siedziby władz terenowych w Polsce, z uwzględnieniem zaangażowania władz lokalnych w rozwijanie form społeczeństwa informacyjnego i wykorzystanie internetu.

domena internetowa, rejestracja domen najwyższego poziomu, wykorzystanie internetu przez samorządy terytorialne

Wprowadzenie

Domena internetowa najwyższego poziomu^① dla krajów wspólnoty, ustanowiona przez Komisję Europejską w kwietniu 2002 r. [9], umożliwiła ich użytkownikom potwierdzenie obecności w internecie przez własne strony internetowe i adresy poczty elektronicznej. Komisja Europejska wyłoniła organ rejestrujący, a mianowicie belgijsko-włosko-szwedzkie konsorcjum EURid^②. Procedury rejestracji rozpoczęto w grudniu 2005 r., a wstępna faza przydziału domen trwała do lutego 2006 r. O rejestrację w fazie wstępnej, tzw. *sunrise*, mogły starać się jedynie podmioty publiczne, właściciele zarejestrowanych znaków towarowych i dzieł artystycznych. W kolejnym etapie, od lutego do kwietnia 2006 r., były przyjmowane wnioski podmiotów, których nazwy obejmuje prawo pierwszeństwa. Rejestrację na zasadzie otwartej, tj. według kolejności napływających zgłoszeń, rozpoczęto 7 kwietnia 2006 r.^③ Każda osoba mieszkająca w krajach wspólnoty (bez względu na narodowość), organizacja lub firma z siedzibą w UE mogła zarejestrować się pod wybraną nazwą na zasadach identycznych z zasadami rejestracji domen globalnych, co dało szansę zaistnienia w cyberprzestrzeni z dodatkową ochroną swoich praw, dzięki przepisom prawa europejskiego. Statystyki rynku internetowego^④

^① *Domena (internetowa) jest elementem adresu dla sieci internet. Nazwa domeny umożliwia identyfikację komputerów w globalnym systemie komunikacyjnym. Musi być niepowtarzalna, aby w jednoznaczny sposób określać lokalizację zasobów informacyjnych, tj. stron WWW, kont e-mail czy serwerów FTP w sieci. Trudne do zapamiętania adresy liczbowe, stosowane w protokołach technologii komunikacyjnych (np. 156.87.135.28), zastąpiono nazwami domenowymi. Adres składa się z trzech składników rozdzielonych kropkami i jest wielopoziomowy. Ostatni element określa poziom najwyższy w hierarchii adresowej (np. .eu), co umożliwia porządkowanie zasobów sieciowych według ustalonych kategorii, ułatwiając przepływ informacji wirtualnej przestrzeni. Przy rejestracji domen obowiązuje zasada pierwszeństwa: im później rejestrowana jest domena, tym trudniej wybrać ciekawą i krótką nazwę.*

^② *The European Registry of Internet Domain names, czyli europejski rejestrator internetowych domen europejskich (<http://www.eurid.org>). EURid jest założoną w Belgii organizacją typu non-profit, która została wybrana przez Komisję Europejską (organ wykonawczy Unii Europejskiej) do obsługi rejestracji tzw. domen TLD (top level domain).*

^③ *Z informacji podanych przez EURid wynika, że tuż po uruchomieniu „otwartej rejestracji” tempo zgłaszania nowych nazw domen wyniosło 76 na sekundę.*

^④ *Strony ze statystykami (np. <http://statystykidomen.pl>), dostarczające informacji o liczbie zarejestrowanych domen przez konkretnych rejestratorów, a także serwis Infoeu.pl, który w informacji z 20.03.2006 r. przytacza dane EURid dotyczące rejestracji domen unijnych (ogólnie w całej Europie zarejestrowano ponad 13 tys. domen .eu, a w Polsce jedynie 90).*

wskazują na rosnącą popularność europejskiej domeny na całym świecie. Po ponad półrocznym okresie funkcjonowania zajęła ona ósme miejsce w świecie i trzecie w Europie wśród najczęściej wybieranych domen.

Zasady nazewnictwa domen, określone w dokumentach unijnych, pozwalają na używanie nazw składających się z co najmniej 2 znaków wybranych z liter od „a” do „z” w standardowym alfabecie łacińskim, cyfr od „0” do „9” oraz łącznika („-”) o sumarycznej długości 63 pozycje znakowe.

Metoda badań

Podstawowym założeniem analizy było przeprowadzenie badań bezpośrednio po zamknięciu fazy uprzywilejowanej rejestracji^①, w której przyjmowano wnioski podmiotów z prawem pierwszeństwa do nazw miejscowości, nazw firm, prawa do znaków towarowych i nazw artystycznych. Po upływie miesięcznego okresu rejestracji na zasadzie otwartej, czyli według kolejności zgłoszeń, istniała swoboda wyboru wszystkich nazw geograficznych nie podlegających zastrzeżeniom czy rezerwacji. Liczba zarejestrowanych domen na dzień 1 czerwca 2006 r. stanowiła punkt odniesienia poziomu zainteresowania nazwą domenową jako symbolu przynależności i tożsamości unijnej – głównie przez lokalne i regionalne władze samorządowe. O rejestrację nazwy w miejscowościach będących wspólną siedzibą powiatu, gminy miejskiej lub wiejskiej, czyli tej samej domeny, konkurowało nieraz kilka jednostek samorządowych. Decyzja o przyznaniu prawa do domeny zależała od kolejności złożenia wniosku, rzadziej od decyzji w postępowaniu rozjemczym specjalnie do tego powołanego organu. W Polsce liczba potencjalnych domen .eu wynosiła 2649 i przyjęto ją w badaniu jako wielkość miarodajną. Odpowiadało to 95,2% nazw, stanowiących siedziby władz samorządowych (szczebla wojewódzkiego, powiatowego, miast na prawach powiatu, gmin miejskich, miejsko-wiejskich oraz wiejskich).

Narzędzie wyszukiwawcze *Whois*^②, dostępne na stronie internetowej rejestru EURid [5], umożliwiło sprawdzenie statusu nazw miejscowości, stanowiących siedziby jednostek, w postaci frazy jedno- lub wielocłonowej, z zastosowaniem reguł i wymagań określonych przez rejestratora. Dla przykładu: Gdańsk wyszukiwano jako frazę *gdansk.eu*, Zamość – *zamosc.eu*, Mińsk Mazowiecki – *minsk-mazowiecki.eu*, Konstantynów Łódzki – *konstantynow-lodzki.eu*. W zestawie danych uwzględniono podział na domeny zarejestrowane i wnioskowane o rejestrację oraz nazwy nie wykorzystane. Określono nazwę podmiotu użytkującego, charakter i poziom kompetencyjny jednostki administracji terenowej, kraj pochodzenia użytkownika lub wnioskodawcy. Zgromadzone dane zestawiono w odpowiednich tablicach i w postaci graficznej na mapie Polski.

Liczbę podmiotów administracji samorządowej i potencjalnych nazw do rejestracji w układzie wojewódzkim przedstawiono w tablicy 1. Zestawienia oparto na oficjalnym wykazie jednostek terytorialnych LAU (*Local Authority Units*) [7], obowiązującym dla danych Eurostat oraz Głównego Urzędu Statystycznego (stan na grudzień 2005 r.). Z tabl. 1 wynika, że z 2649 potencjalnie dostępnych nazw domenowych najwięcej jest w województwie mazowieckim (354), a najmniej w opolskim (81).

^① Po 6.04.2006 r.

^② *Whois* jest to baza wyszukiwawcza, dzięki której można sprawdzić, czy dana domena jest już zarejestrowana, czy ma status domeny wolnej, określić właściciela, instytucje i osoby wnioskujące o rejestrację, nazwę rejestratora oraz czas ważności.

Tabl. 1. Podmioty samorządowe i jednostki objęte badaniami w województwach

Województwo	Liczba jednostek samorządu terytorialnego	Jednostki poddane analizie (potencjalne domeny .eu)	
		liczba	[%]
dolnośląskie	192	181	94,3
kujawsko-pomorskie	163	150	92
lubelskie	232	216	93,1
lubuskie	95	90	94,7
łódzkie	197	182	92,4
małopolskie	201	192	95,5
mazowieckie	367	354	96,5
opolskie	81	81	100
podkarpackie	180	168	93,3
podlaskie	127	115	90,6
pomorskie	126	126	100
śląskie	184	184	100
świętokrzyskie	115	115	100
warmińsko-mazurskie	135	124	91,9
wielkopolskie	255	247	96,9
zachodniopomorskie	132	124	93,9
Ogółem	2782	2649	95,2
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS 2005 i Eurostat 2005.			

Wyniki badań

Badania prowadzono w końcu maja 2006 r. Polegały one na wyszukiwaniu nazw domen skojarzonych z nazwą miejscowości (siedzibą lokalnych władz terenowych) w internetowej bazie udostępnionej przez rejestratora. W odpowiedzi uzyskano informacje o statusie nazwy domenowej według trzech możliwych stanów: wolna, zarejestrowana lub wnioskowana o rejestrację.

Wyniki badań wykorzystania domen zestawiono w tablicy 2. Na ich podstawie można stwierdzić, że 59% nazw domenowych .eu w Polsce na dzień 1 czerwca 2006 r. nie zostało zarejestrowanych. Spośród 2649 nazw siedzib samorządowych, władze lokalne i podległe im podmioty publiczne zagospodarowały 367, czyli 13,9%, natomiast podmioty niepubliczne niemal dwa razy więcej, bo 713, co stanowiło 26,9%. Statystyka rejestracyjna potwierdza słabe uczestnictwo polskich samorządów w procesie rejestracji i niski poziom zainteresowania posiadaniem domeny internetowej najwyższego poziomu. Nawet dość intensywna akcja informacyjno-propagandowa prowadzona w mediach publicznych i internecie nie dała w naszym kraju pożądanego rezultatu. W podobnym czasie wśród nowych krajów członkowskich Unii Europejskiej podmioty samorządowe,

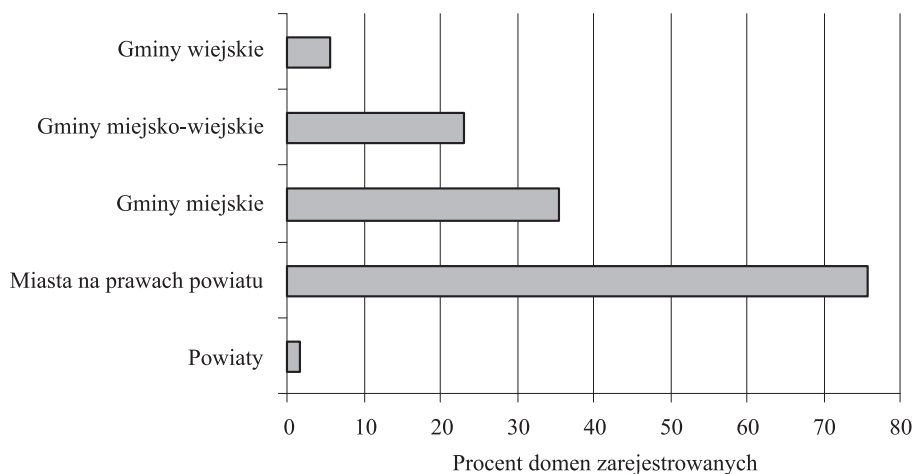
np. na Cyprze, w Estonii, na Węgrzech, w Czechach i Słowenii, zagwarantowały sobie znacznie powyżej 50% potencjalnych nazw domen [2].

Tabl. 2. Wykorzystanie nazw domenowych w Polsce (stan na 1 czerwca 2006 r.)

Województwo	Liczba badanych jednostek	Nazwy domenowe					
		domeny wolne		domeny podmiotów samorządowych		domeny podmiotów niepublicznych	
		liczba	[%]	liczba	[%]	liczba	[%]
dolnośląskie	181	103	56,9	30	16,6	48	26,5
kujawsko-pomorskie	150	92	61,3	14	9,3	44	29,3
lubelskie	216	160	74,1	20	9,3	36	16,7
lubuskie	90	50	55,6	14	15,6	26	28,9
łódzkie	182	129	70,9	13	7,1	40	22
małopolskie	192	101	52,6	25	13	66	34,4
mazowieckie	354	238	67,2	36	10,2	80	22,6
opolskie	81	35	43,2	12	14,8	34	42
podkarpackie	168	106	63,1	31	18,5	31	18,5
podlaskie	115	80	69,6	9	7,8	26	22,6
pomorskie	126	75	59,5	29	23	22	17,5
śląskie	184	90	48,9	38	20,7	56	30,4
świętokrzyskie	115	77	67	9	7,8	29	25,2
warmińsko-mazurskie	124	77	62,1	14	11,3	33	26,6
wielkopolskie	247	105	42,5	52	21,1	90	36,4
zachodniopomorskie	124	51	41,1	21	16,9	52	41,9
Ogółem	2649	1569	59,2	367	13,9	713	26,9
Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy danych Whois, EURid 2006.							

Podmioty samorządowe

Szczegółowa analiza ilościowa zarejestrowanych domen w poszczególnych grupach samorządowych wykazuje znaczne zróżnicowanie (rys. 1). W grupie samorządów powiatowych (tabl. 3) stwierdzono, że na potencjalnych 312, o rejestrację ubiegało się zaledwie 5 starostw, co stanowiło 1,6%. Najwięcej zarejestrowano ich w województwie pomorskim. W kategorii miast na prawach powiatów udział europejskiej nazwy domenowej jest największy, ponieważ na ogólną liczbę 66 jednostek samorządy zarejestrowały 50 domen, co stanowi 75,8%. Maksymalną liczbę domen w grupie dużych miast (w tym byłych miast wojewódzkich) uzyskano w województwie śląskim, gdzie zarejestrowano 14 na 19 możliwych domen (73,7%). Województwami z kilkoma miastami na prawach powiatu (siedziby dawnych województw), gdzie zostały zarejestrowane wszystkie możliwe domeny, są: lubuskie, łódzkie, opolskie, podlaskie, pomorskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie i zachodniopomorskie.

Rys. 1. Udział zarejestrowanych nazw domenowych w poszczególnych grupach samorządów [opracowanie własne]

Tabl. 3. Wykorzystanie domen samorządów powiatów i miast na prawach powiatu

Województwo	Powiaty			Miasta na prawach powiatu		
	liczba badanych jednostek	wykorzystane domeny		liczba badanych jednostek	wykorzystane domeny	
		liczba	[%]		liczba	[%]
dolnośląskie	26	0	0	4	3	75
kujawsko-pomorskie	19	0	0	4	3	75
lubelskie	20	1	5	4	2	50
lubuskie	11	0	0	2	2	100
łódzkie	20	0	0	3	3	100
małopolskie	19	1	5,3	3	1	33,3
mazowieckie	37	0	0	5	3	60
opolskie	11	0	0	1	1	100
podkarpackie	21	0	0	4	2	50
podlaskie	14	0	0	3	3	100
pomorskie	16	2	12,5	4	4	100
śląskie	17	0	0	19	14	73,7
świętokrzyskie	13	0	0	1	1	100
warmińsko-mazurskie	19	0	0	2	2	100
wielkopolskie	31	0	0	4	3	75
zachodniopomorskie	18	1	5,6	3	3	100
Ogółem	312	5	1,6	66	50	75,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy danych Whois, EURid 2006.

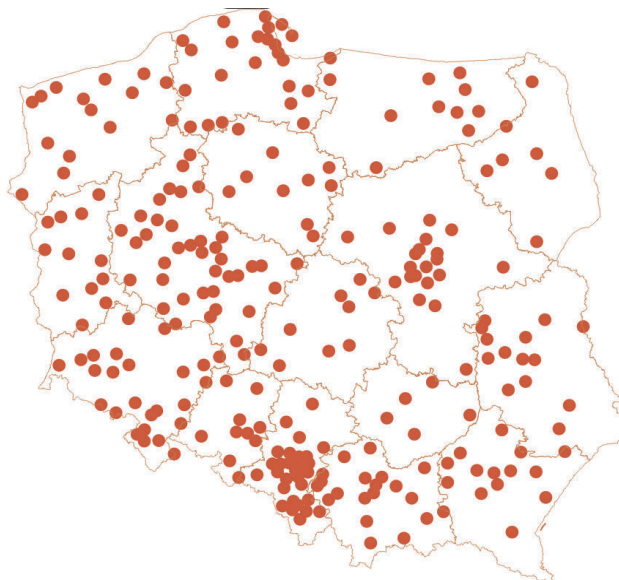
Liczba możliwych do rejestracji domen dla sześćdziesięciu gmin (tabl. 4) została określona na 2404, z tego w 258 gminach miejskich zarejestrowano 92 domeny, w 575 gminach miejsko-wiejskich – 133, a w 1571 gminach wiejskich – 90 domen. Wskazuje to na zmniejszające się zaangażowanie w pozyskaniu domen w małych miejscowościach i siedzibach gmin wiejskich. Łącznie dla gminnych samorządów zarejestrowano 315 domen, z czego w gminach będących równolegle siedzibą władz miejskich – 225, a w gminach wiejskich – 90.

Tabl. 4. Wykorzystanie domen gmin miejskich, miejsko-wiejskich i wiejskich

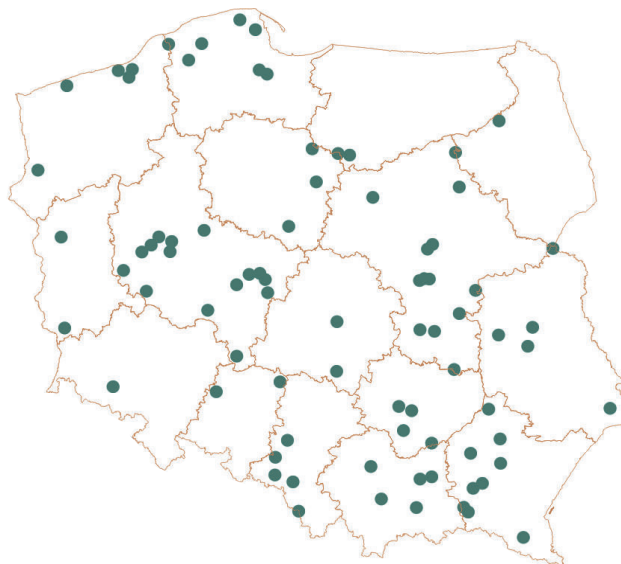
Województwo	Gminy miejskie			Gminy miejsko-wiejskie			Gminy wiejskie		
	liczba badanych jednostek	wykorzystane domeny		liczba badanych jednostek	wykorzystane domeny		liczba badanych jednostek	wykorzystane domeny	
		liczba	[%]		liczba	[%]		liczba	[%]
dolnośląskie	32	13	40,6	52	10	19,2	78	4	5,1
kujawsko-pomorskie	13	4	30,8	35	4	11,4	92	3	3,3
lubelskie	16	7	43,8	21	6	28,6	171	4	2,3
lubuskie	7	2	28,6	33	8	24,2	42	2	4,8
łódzkie	15	4	26,7	24	3	12,5	135	2	1,5
małopolskie	11	6	54,5	40	12	30	128	5	3,9
mazowieckie	48	7	14,6	48	13	27,1	229	16	7
opolskie	2	0	0	32	9	28,1	35	2	5,7
podkarpackie	12	6	50	29	14	48,3	114	9	7,9
podlaskie	10	2	20	23	2	8,7	77	2	2,6
pomorskie	21	13	61,9	17	5	29,4	68	7	10,3
śląskie	30	13	43,3	22	5	22,7	96	6	6,3
świętokrzyskie	4	2	50	25	3	12	72	4	5,6
warmińsko-mazurskie	14	3	21,4	33	6	18,2	67	3	4,5
wielkopolskie	15	6	40	90	28	31,1	115	15	13
zachodniopomorskie	8	4	50	51	5	9,8	52	6	11,5
Ogółem	258	92	35,7	575	133	23,1	1571	90	5,7
Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy danych Whois, EURid 2006.									

Z tablicy 4 wynika, że na 258 gmin miejskich samorzady wyraziły zainteresowanie rejestracją w 92 przypadkach (35,7%). Najwięcej domen wykorzystano w województwie pomorskim (61,9%) i małopolskim (54,5%), nieco mniej w podkarpackim, świętokrzyskim i zachodniopomorskim, najmniej w mazowieckim (14,6%) i podlaskim (20%). Natomiast w woj. opolskim w ogóle nie wykazano zainteresowania domenami. W grupie gmin miejsko-wiejskich, czyli jednostkach, których siedziby mieszczą się w małych miasteczkach, zainteresowanie domeną europejską było nieco niższe. Ogólnie zarejestrowano tu 133 na 575 domen, co daje średnio 23,1%. Największe zainteresowanie było w województwie podkarpackim (48,3%), a najmniejsze w podlaskim (8,7%).

Na rysunku 2 przedstawiono rozmieszczenie zarejestrowanych nazw domen gmin miejskich i miejsko-wiejskich w układzie przestrzennym. Wskazano, że duże skupienia występują w zachodniej i południowej części kraju oraz wyspowo w okolicach Warszawy i Gdańska.

Rys. 2. Rozmieszczenie nazw domenowych podmiotów samorządowych z siedzibami w miastach [opracowanie własne]

Rys. 3. Lokalizacja zarejestrowanych i wnioskowanych nazw domenowych jednostek samorządowych (gmin wiejskich) w Polsce [opracowanie własne]

W samorządach wiejskich liczba zagospodarowanych domen wyniosła tylko 90 na możliwych 1571 (czyli 5,7%) i w tej grupie frekwencja jest najniższa (rys. 3). Najgorzej wypada województwo łódzkie (1,5%), lubelskie (2,3%) i podlaskie (2,6%), a najlepiej wielkopolskie (13%). Widoczna jest zbieżność między liczbą domen a poziomem kompetencyjnym jednostki samorządowej (rys. 1), według zasady: im mniejsza jednostka i znaczenie siedziby władz lokalnych, tym słabsze dążenie do używania domeny jako znaku unijnej integracji. Dowodzi to słabości gmin wiejskich w rozwijaniu technik informacyjnych w tych urzędach, w porównaniu z urzędami zlokalizowanymi w większych miejscowościach. Brak środków i ograniczony dostęp do sieci hamują rozwój elektronicznej administracji i utrzymanie własnych serwisów internetowych. Wystarczy przypomnieć, że wśród urzędów gminnych (w tym 80% urzędów gmin wiejskich) jeszcze do niedawna był powszechny dostęp przez modem analogowy [10].

Podmioty niepubliczne

Poza grupą podmiotów samorządowych i publicznych, europejskie domeny stały się przedmiotem zainteresowania organizacji gospodarczych, niepublicznych osób prawnych i fizycznych w kraju oraz poza granicami Polski. Duży udział procentowy europejskich domen (59%) zarejestrowanych w sektorze biznesowym może świadczyć o dojrzałości przedsiębiorców, rozumiejących rolę i znaczenie nazwy domenowej w fazie dynamicznego rozwoju gospodarki opartej na wiedzy.

Rys. 4. Lokalizacja zarejestrowanych i wnioskowanych nazw domenowych podmiotów niepublicznych krajowych i zagranicznych w Polsce [opracowanie własne]

W przypadku sektora niepublicznego prezentowane wyniki analizy (rys. 4) wskazują na dość równomierny rozkład na obszarze Polski, w porównaniu z rozmieszczeniem domen zarejestrowanych przez jednostki samorządowe. Wynika to z wielu przyczyn, m.in. uznania domeny europejskiej

jako instrumentu wsparcia marketingowego na zasadach obowiązujących w biznesie, tj. docenia-
nia znaczenia znaków towarowych i marek handlowych oraz zwrócenia uwagi na potencjalne
możliwości rynkowe, jakich dostarcza ta nazwa. Warto podkreślić, że domena oparta na nazwie
miejscowej stała się swego rodzaju rezerwacją pola medialnego i informacyjnego dla przyszłych
działań gospodarczych w strefie „kontaktowej” z rynkami wschodnimi. W wielu miejscach kraju
domeny .eu były rejestrowane przez podmioty niepubliczne w sektorze usług turystycznych, ubezpie-
czeń i serwisów informatycznych.

Tabl. 5. Domeny podmiotów niepublicznych według siedziby użytkownika

Województwo	Liczba jednostek poddanych analizie	Nazwy domenowe podmiotów niepublicznych			
		krajowych	zagranicznych	razem	[%]
dolnośląskie	181	34	14	48	26,5
kujawsko-pomorskie	150	32	12	44	29,3
lubelskie	216	28	8	36	16,7
lubuskie	90	19	7	26	28,9
łódzkie	182	32	8	40	22
małopolskie	192	52	14	66	34,4
mazowieckie	354	59	21	80	22,6
opolskie	81	29	5	34	42
podkarpackie	168	24	7	31	18,5
podlaskie	115	23	3	26	22,6
pomorskie	126	18	4	22	17,5
śląskie	184	48	8	56	30,4
świętokrzyskie	115	22	7	29	25,2
warmińsko-mazurskie	124	31	2	33	26,6
wielkopolskie	247	75	15	90	36,4
zachodniopomorskie	124	42	10	52	41,9
Ogółem	2649	568	145	713	26,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy danych Whois, EURid 2006.

Jednostki niepubliczne z siedzibami poza granicą kraju (tabl. 5) zarejestrowały 145 nazw dome-
nowych, czyli dużo więcej niż samorzady wiejskie, których liczba wyniosła ledwie 90. Główne
skupienia domen niepublicznych polskich i zagranicznych są widoczne na obszarze województw: wiel-
kopolskiego (90), mazowieckiego (80), małopolskiego (66) i śląskiego (56). Wydaje się to naturalne
z uwagi na intensywność kontaktów gospodarczych i partnerstwa biznesowego w tych regionach oraz
podejmowanie bezpośrednich inwestycji zagranicznych w tej części Polski. Duża liczba zagranicznych
domen została zarejestrowana w województwie mazowieckim (w pobliżu Warszawy), w Wielkopol-
sce, Małopolsce i na Śląsku (mniej licznie występują one w województwach północno-wschodnich,
np. w warmińsko-mazurskim (2) i w podlaskim (3)). Świadczy to o tym, że docenia się znaczenie

europejskich domen wykorzystujących nazwy geograficzne na równi z marką lub znakiem towarowym. Jednocześnie w ten sposób firmy podkreślają swoją obecność na rynkach regionalnych.

Domena a społeczeństwo obywatelskie

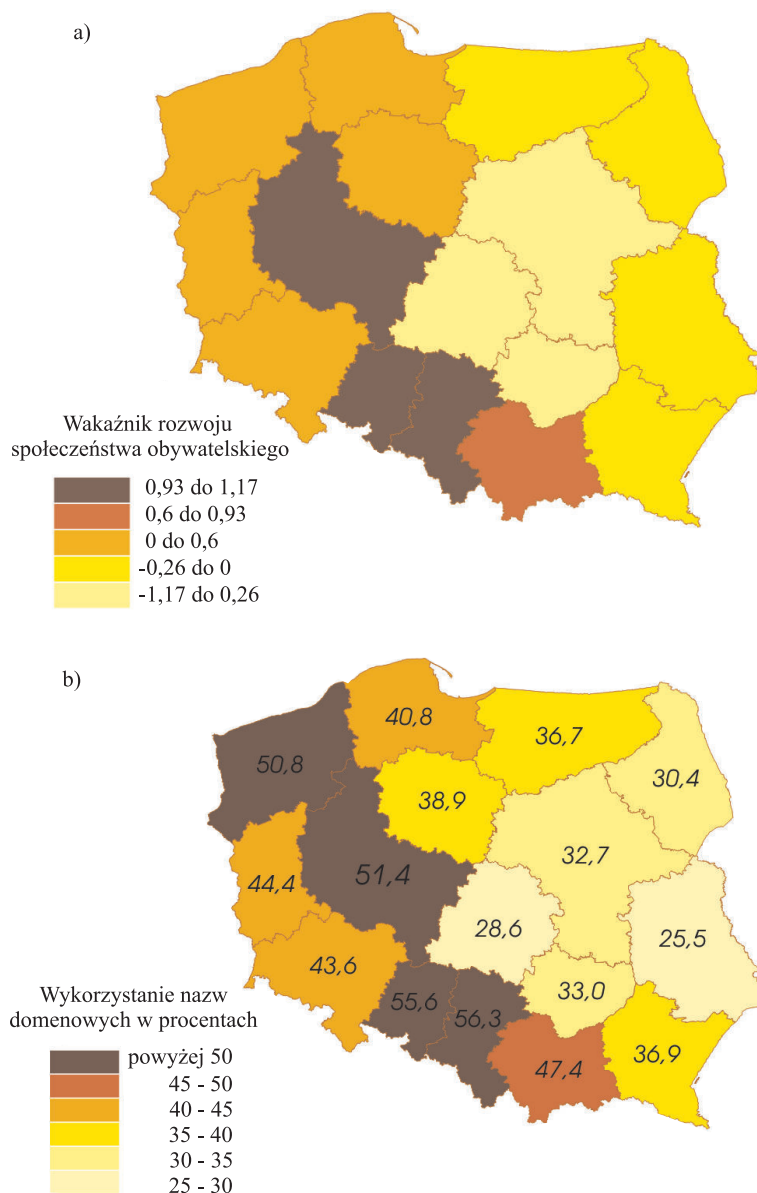
Sprawność administracji samorządowej jest jednym z czynników decydujących o dynamice rozwoju lokalnego i regionalnego. Korzystanie przez samorzady lokalne z nowoczesnych technologii, narzędzi teleinformatycznych i możliwości internetu, sprzyja bardziej efektywnemu funkcjonowaniu tych instytucji. Dążenie do zapewnienia sprawnej obsługi obywateli i przedsiębiorców powoduje, że procedury urzędowe są bardziej czytelne i społecznie przejrzyste. Rola, jaką ma odgrywać w przyszłości wspólna waluta europejska, integrująca obywateli i podmioty gospodarcze, dzisiaj w sferze informacyjnej oraz promocyjnej przypada europejskiej domenie internetowej. Staje się ona nie tylko symbolem integracji, ale przede wszystkim jest jednym z ważniejszych mechanizmów scalających informacyjnie obszar europejski, zapewniając mu tym samym niepodważalną tożsamość. Wynika to też z faktu kojarzenia lokalnego i regionalnego nazewnictwa ze społecznością mieszkającą i gospodarującą na określonym obszarze. W dobie globalizacji jest to wyraz autentyczności i odrębności „małych ojczyzn”, a także przynależności do struktury o kontynentalnym wymiarze. Adres internetowy, któremu przypisuje się określoną nazwę w sensie geograficznym, zwyczajowo kojarzy się z terytorialnym zarządem i lokalną społecznością, stanowiąc niejako ich własność.

Samorzady terytorialne polskich gmin, powiatów i województw przez dokonanie wyboru swojej europejskiej domeny internetowej potwierdzają zarówno przywiązanie do miejsca, jak i – przez dodanie sufiksu .eu – wolę integracji z obszarem społecznym i gospodarczym zjednoczonej Europy. Stając się rozpoznawalnym obiektem w sieci globalnej, wpływają na lepszą pozycję konkurencyjną, gwarantują lepszą promocję i rozwój. Niedocenienie tej roli może okazać się dużym błędem strategicznym w politycznej działalności władz terytorialnych.

Niewykorzystanie w uprzywilejowanym okresie rejestracyjnym tej szansy przez samorzady spowodowało rejestrację miejscowej domeny przez inny podmiot, nie zawsze legitymujący się polskim „rodowodem”. Przykładem takiej rezerwacji jest *jawor.eu*, którą zapewniła sobie firma niemiecka (Hostmaster.1&1.Insundeins), *lubin.eu* – medialna kompania z Francji (Strategem Mediasmart), *bardo.eu* – indywidualny przedsiębiorca z Cypru (Ovidio Ltd) itd.

Korzyści płynące z rejestracji nazwy domenowej doceniły w wysokim stopniu lokalne władze takich krajów, jak Czechy, Cypr, Węgry czy Słowacja.

Poziom rozwoju społeczeństwa informacyjnego wielu polskich gmin wyjaśnia w dużym stopniu przyczynę braku zainteresowania domeną .eu. Zdaniem Autora, badanie aktywności samorządowej w procesie rejestracji stało się swego rodzaju miernikiem sprawności lokalnych władz samorządowych w dążeniu do integracji ze strukturami wspólnoty. Niekorzystnymi efektami są: niski poziom wykorzystania funduszy unijnych, małe zaangażowanie w inicjatywy wspólnotowe związane z poszukiwaniem nowych form aktywności społecznej i kulturalnej, nieumiejętne rozwiązywanie problemów społecznych oraz gospodarczych, a także trudności na rynku pracy. Niektórzy autorzy zajmujący się tą tematyką, poszukując zależności między poziomem rozwoju społeczeństwa obywatelskiego a sprawnością administracji samorządowej, wskazują na liczbę instytucji społecznych, aktywność mediów lokalnych, obecność gmin w stowarzyszeniach i organizacjach, intensywność kontaktów oraz liczbę umów międzynarodowych, traktując to jako miernik poziomu rozwoju społeczeństwa

Rys. 5. Poziom rozwoju społeczeństwa obywatelskiego (a) [11] na tle wykorzystania nazw domeny .eu w Polsce (b) [opracowanie własne]

obywatelskiego [11]. Stopień zainteresowania domeną europejską mógłby być – zdaniem Autora niniejszego artykułu – dobrym wskaźnikiem potwierdzającym przestrzenne zróżnicowanie tego zjawiska (por. rys. 5).

Podsumowanie

Warto podkreślić, że istotną cechą obiektów, określanych mianem domen internetowych, jest ich duża dynamika i zmienność przestrzenna. Nazwa domenowa, jako adres w sieci globalnej, może być elementem zmiennym w odniesieniu do miejsca w przestrzeni informacyjnej, lecz też ustaloną wartością w sensie ekonomicznym. Równocześnie stanowi wartość symboliczną, co jest ważne w przypadku domen samorządowych użytkowanych w imieniu dużych społeczności lokalnych. Niewykorzystanie możliwości, jakie miały do kwietnia 2006 roku władze terenowe, należy zatem traktować jako utratę szansy na promocję regionów, co wpłynie w dalszej perspektywie na rozwój społeczny i gospodarczy. Opisane badania wskazują na wyraźną potrzebę prowadzenia przez władze lokalne odpowiedniej polityki informacyjnej i marketingowej. Niestety, szersze analizy, uwzględniające aktywność społeczną i gospodarczą na poziomie lokalnym, świadczą o niedużym zainteresowaniu rejestracją domen ponadnarodowych przez władze gmin w Polsce. Zaobserwowano występującą tu zależność między aktywnością i stanem rozwoju społeczeństwa obywatelskiego a chęcią uznania domeny europejskiej jako symbolu europejskiej tożsamości. Spóźniona reakcja administracji lokalnych i duże zainteresowanie sfery biznesu w procesie rejestracji tych domen dowodzi słabości w przygotowaniu decydentów samorządowych do pełnienia ważnej roli w marketingu terytorialnym i promowaniu swoich regionów.

Należy uświadomić decydentom lokalnym potrzebę integracji polskich regionów w strukturach Unii Europejskiej i konieczność podjęcia wielu działań, umożliwiających skuteczniejszą promocję wartości wspólnotowych, a przede wszystkim lepsze rozumienie roli technik informacyjnych wśród polskich samorządowców.

Bibliografia

- [1] Bielecka D.: *Regionalne zróżnicowanie sprawności samorządów w wykorzystaniu środków z funduszu SAPARD*. Studia Regionalne i Lokalne, 2006, nr 1(23)
- [2] Ceran S. W.: *Wykorzystanie europejskich nazw domenowych w nowych krajach członkowskich UE* (w druku)
- [3] EURid: *Eurid's quarterly Progress report to the European Commission*. First quarter 2006. Prepared on April 27, http://www.eurid.eu/images/Documents/About_EURid/eurid_quarterly_progress_report_q1_061.pdf
- [4] EURid: *Polityka rejestracyjna nazw domen .eu v.1.0; Polityka whois*. 2002, <http://www.eurid.eu/en/shared/documents>
- [5] EURid Registrars, <http://list.eurid.eu/registrars/ListRegistrars.htm?lang=en>
- [6] Europe's Information Society – Thematic Portal, http://europa.eu.int/information_society/policy/doteu/index_en.htm
- [7] *Local Authority Units. LAU-PL. NUTS and LAU levels*. (Zestawienie kodów jednostek terytorialnych wg poziomów kompetencyjnych). Eurostat, 2002
- [8] Reding V.: *.eu – Do you get the point?*, 2000, <http://www.european-enterprise.org/public/docs/Reding.pdf>
- [9] *Regulation (EC) No 733/2002 of the European Parliament and of the Council of 22 April 2002 on the implementation of the .eu Top Level Domain*, http://www.eurid.eu/images/Documents/EC_733_2002/ec%20regulation%20733_en.pdf

- [10] *Stopień informatyzacji urzędów w Polsce. Raport generalny z badań ilościowych*. Warszawa, ARC Rynek i Opinia, 2004
- [11] Swianiewicz P., Dziemianowicz W., Mackiewicz M.: *Sprawność instytucjonalna administracji samorządowej w Polsce – różnicowanie regionalne*. Warszawa, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, 2000

Stanisław W. Ceran

Stanisław Waław Ceran (1945) – absolwent Wydziału Nauk Przyrodniczych (kartografia) Uniwersytetu Wrocławskiego (1969) i Podyplomowych Studiów Informatyki i Telekomunikacji Politechniki Warszawskiej (1994); pracownik kilku firm zajmujących się planowaniem przestrzennym i ochroną środowiska (1970–1989), Telekomunikacji Polskiej SA (1990–2002) i kierownik Biura Informatyki w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podlaskiego (od 2003); ekspert w zakresie projektowania i zarządzania systemami informatycznymi wspomagania zarządzania w administracji samorządowej, a także e-Government; uczestnik projektów współfinansowanych z funduszy UE, wielu krajowych i zagranicznych warsztatów, seminariów i konferencji (m.in. przedstawiciel regionu podlaskiego w projekcie BREaTH, autor projektu eSudovia – w ramach ZPORR 2.6, realizowanego przez Euroregion Niemen i Park Naukowo-Technologiczny Polska Wschód w Suwałkach); członek zespołu roboczego w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego pracującego nad koncepcją rozwoju infrastruktury społeczeństwa informacyjnego w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej; autor wielu opracowań strategicznych; zainteresowania: problematyka informatyzacji i polityki regionalnej, wykorzystanie funduszy strukturalnych UE dla innowacji i nowoczesnych technik w administracji publicznej.
e-mail: stanislaw.ceran@umwp-podlasie.pl lub stakcer@wp.pl